

Program Polityki Naukowej Uniwersytetu Rzeszowskiego

Celem polityki naukowej jest intensywny rozwój badań, wpisujący się w pełni w Strategię rozwoju Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie prowadzenia działań wzbogacających kapitał intelektualny oraz promujących współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Cel ten jest spójny z bieżącą strategią rozwoju nauki i innowacyjności na poziomie krajowym. Zrealizowanie powyższego celu strategicznego będzie możliwe dzięki ciągłemu podnoszeniu jakości badań naukowych, ich interdyscyplinarności oraz umiędzynarodowieniu tak, by osiągnęły one jak najwyższy poziom pod każdym względem. Uniwersytet Rzeszowski udzieli wszechstronnego wsparcia instytucjonalnego w realizacji tych zadań.

Otwarty dostęp do badań i ich rezultatów

W prowadzonych badaniach pracownicy naukowcy Uniwersytetu Rzeszowskiego powinni kierować się dobrem ludzkości oraz zmierzać do poszerzenia granic wiedzy naukowej, korzystając z przysługującej im wolności przekonań i wypowiedzi, a także wolności określania metod rozwiązywania problemów, zgodnie z uznanymi zasadami i praktykami etycznymi. Powinni uznawać ograniczenia badawcze, które mogą wynikać z określonych warunków lub ograniczeń operacyjnych, ze względów budżetowych lub infrastrukturalnych lub też, szczególnie w sektorze przemysłu, ze względu na ochronę praw własności intelektualnej. Tego typu ograniczenia nie powinny jednak pozostawać w sprzeczności z uznanymi zasadami i praktykami etycznymi, których naukowcy muszą przestrzegać.

Uniwersytet Rzeszowski zapewnia profesjonalne traktowanie naukowców na każdym szczeblu kariery zawodowej/naukowej, poczynając od studentów uczestniczących w badaniach, poprzez doktorantów, kształcących się i prowadzących badania w oparciu o światowe standardy, aż po doświadczonych badaczy, którzy objęci są wszechstronnym wsparciem instytucjonalnym. Jednocześnie Uniwersytet Rzeszowski zapewni wszystkim naukowcom stabilne warunki zatrudnienia w ramach stosunku pracy, zgodnie z przepisami polskimi i europejskimi, wraz z ciągłą informacją o możliwości awansu zawodowego. Mechanizm określający i wspierający proces rozwoju zawodowego wszystkich naukowców, niezależnie od rodzaju stosunku pracy, będzie włączony do obowiązującej na Uniwersytecie Rzeszowskim polityki zarządzania zasobami ludzkimi.

Uniwersytet Rzeszowski będzie aktywnie zabiegał o udział w programach i konkursach wspomagających proces podnoszenia doskonałości naukowej. Niezależnie od

tęgo wsparcia opracowany i wdrożony zostanie plan, w którym precyzyjnie zostaną sformułowane cele w zakresie podniesienia poziomu jakości działalności naukowej, a także metody ich osiągnięcia.

Określona zostanie odpowiedzialność samodzielnych pracowników naukowych za przestrzeganie najwyższych standardów zawodowych, które umożliwiają budowanie merytorycznych, profesjonalnych i konstruktywnych relacji z początkującymi badaczami. Działanie to przyniesie efekt w postaci jak najlepszego transferu wiedzy i umożliwi optymalny rozwój zawodowy młodych kadr. Osoby wyznaczone do funkcji opiekunów naukowych, do których będą mogli zgłaszać się początkujący naukowcy w kwestiach związanych z wykonywaniem swoich obowiązków zawodowych, powinny być delegowane do tego zadania ze specjalną starannością. Kryteria wyboru takich opiekunów naukowych powinny określać, że są oni wystarczająco biegli w nadzorowaniu prac badawczych, dysponują czasem, wiedzą i wymaganym doświadczeniem.

Wsparcie badań w procesie ich doskonalenia

Proces doskonalenia jakości badań naukowych realizowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim powinien opierać się na przejrzystym i ambitnym wewnętrznym systemie oceny działalności naukowej pracowników. System ten będzie nie tylko w sposób jednoznaczny określać oczekiwania Uniwersytetu Rzeszowskiego wobec pracowników w zakresie działalności badawczej, ale stanie się także narzędziem umożliwiającym wyłanianie oraz wspieranie osób i jednostek o wybitnym potencjale naukowym i intelektualnym.

Mając na uwadze strategię rozwoju na najbliższe lata (do 2030 roku, ale i na dalszą przyszłość), Uniwersytet Rzeszowski będzie podejmować działania w celu zapewnienia najlepszym studentom, doktorantom i młodym pracownikom naukowym, już od początku ich drogi zawodowej, warunków do prowadzenia badań i jak najszybszego osiągnięcia samodzielności naukowej. Uniwersytet Rzeszowski będzie pozyskiwać dodatkowe dofinansowanie w ramach odpowiednich programów operacyjnych i środków regionalnych, mając na względzie uruchomienie funduszu stypendialnego kierowanego do najwybitniejszych młodych naukowców (na finansowanie m.in. krótkoterminowych staży zagranicznych i/lub rocznych stypendiów). Uniwersytet Rzeszowski będzie także promował zatrudnianie na stanowiskach badawczych, na czas określony, najwybitniejszych absolwentów studiów doktoranckich, aby umożliwić im pozyskanie z zewnętrznych instytucji finansujących własnego grantu badawczego, a przez to kontynuację aktywności badawczej. W programie Szkoły Doktorskiej znajdą się przedmioty, które przyczynią się do osiągnięcia stopnia doktora na jak najwyższym poziomie.

Na Uniwersytecie Rzeszowskim utworzona zostanie funkcja lidera naukowego dla wiodących naukowców zarówno wśród samodzielnych pracowników naukowych, jak i doktorów. Warunkiem uzyskania takiej pozycji, poza ponadprzeciętnym dorobkiem naukowym, będzie prowadzenie badań wraz ze skupioną wokół siebie grupą badaczy nie tylko z macierzystej jednostki.

Umiejdzynarodowienie badań

Działania Uniwersytetu Rzeszowskiego w zakresie pozyskiwania i angażowania zagranicznych naukowców w aktywność badawczą oraz dydaktyczną będą intensyfikowane i będą podlegały ciągłemu wsparciu. Będą również podejmowane nowe inicjatywy, mające zachęcić wybitnych profesorów z zagranicy do odbywania krótkoterminowych staży naukowych i dydaktycznych na Uniwersytecie Rzeszowskim. W tym celu Uniwersytet Rzeszowski będzie szeroko propagował informacje o możliwościach realizacji i finansowania badań w Polsce oraz korzystania z infrastruktury badawczej. Międzynarodowy wymiar działalności naukowej Uniwersytetu Rzeszowskiego będzie budowany poprzez organizowanie wydarzeń o randze europejskiej i światowej oraz cykliczne seminaria z udziałem wybitnych uczonych z zagranicy.

Kolejnym elementem umiejdzynarodowienia badań naukowych będzie zwiększenie mobilności naukowców, zarówno poprzez krótkie wyjazdy na konferencje, jak i regularne staże naukowe. Na poziomie centralnym pracownicy Uczelni otrzymają wsparcie przy realizacji wyjazdów w ramach grantów, umów dwustronnych oraz realizacji dłuższych pobytów zagranicznych.

Organizacja wspomaganie badań

Elementem podnoszenia jakości badań naukowych realizowanych na Uniwersytecie Rzeszowskim będzie możliwość okresowego obniżania pensum dydaktycznego z zachowaniem racjonalnych relacji między obciążeniem dydaktycznym a zaangażowaniem w działalność badawczą finansowaną zewnątrz. Regulacje w tym zakresie będą uwzględniały możliwość okresowych obniżek pensum na czas realizacji projektu badawczego, zależnie od jego wielkości. Prowadzenie nowoczesnych badań naukowych wymaga nie tylko dobrych pomysłów badawczych i zaplecza finansowego, ale także umiejętności zarządzania projektami i zespołami naukowymi. Dlatego też dla pracowników naukowo-dydaktycznych organizowane będą szkolenia w zakresie podstaw zarządzania i kompetencji menedżerskich.

Elementem budowy jakości nauki na Uniwersytecie Rzeszowskim będzie udostępnienie unikalnej aparatury badawczej, rozproszonej po pojedynczych jednostkach Uczelni. Utworzony zostanie skonsolidowany system zarządzania aparaturą, eliminujący dotychczasowe niewłaściwe praktyki ograniczające jej dostępność, przy jednoczesnym ustaleniu zasad jej użytkowania w badaniach naukowych, pracach komercyjnych oraz w zakresie finansowania serwisu i napraw oraz innych technicznych kwestii zapewniających ciągłość w dostępie do sprzętu.

Liczba zagranicznych projektów naukowych pozyskiwanych i realizowanych przez naukowców naszej Uczelni jest obecnie niższa od możliwości infrastrukturalnych i aparaturowych. Uniwersytet Rzeszowski stoi zatem przed wyzwaniem wdrożenia wieloletniego programu wspierania i premiowania zespołów badawczych oraz naukowców występujących o finansowanie projektów ze źródeł międzynarodowych oraz realizujących te projekty.

Istotnym elementem polityki naukowej Uniwersytetu Rzeszowskiego w najbliższych latach stanie się systemowe wspieranie szeroko rozumianej działalności badawczo-rozwojowej w obszarze współpracy z otoczeniem naukowym i gospodarczym poprzez prace projektowe, wdrożeniowe, ochronę własności intelektualnej oraz komercjalizację wyników badań naukowych. Osiągnięcia pracowników Uniwersytetu Rzeszowskiego w tym zakresie będą oceniane i nagradzane analogicznie do dokonań w obszarze działalności naukowej. Uniwersytet Rzeszowski będzie systematycznie zwiększał nakłady na ochronę patentową własności intelektualnej pracowników Uczelni. Niezbędne staną się przy tym także działania koordynujące i wspomagające działalność jednostek, takich jak Uniwersyteckie Centrum Transferu Technologii czy spółki celowych, powoływanych w celu komercjalizacji wyników prowadzonych badań naukowych.

Realizacja wyżej wymienionych celów szczegółowych pozwoli na wykorzystanie wszystkich pojawiających się szans rozwoju. Przyjęty horyzont czasowy, w jakim mają być podejmowane działania ukierunkowane na osiągnięcie jak najwyższego poziomu naukowego jednostek podstawowych, obejmuje okres do roku 2030. Realizacja założeń polityki naukowej na Uniwersytecie Rzeszowskim zapewni Uczelni trwałe miejsce wśród najlepszych polskich szkół wyższych. Uniwersytet Rzeszowski stanie się uczelnią otwartą w dwojakim sensie – z jednej strony jako Uniwersytet otwarty dla studentów i naukowców z zagranicy, z drugiej jako Uczelnia promująca otwartość i wysoką jakość badań i osiągnięć naukowych swoich pracowników. Uniwersytet Rzeszowski ma stać się miejscem wymiany wysokiej jakości informacji naukowych, w którym w kooperacji z innymi uczelniami i partnerami gospodarczymi będzie wykorzystywany potencjał badań naukowych w praktyce.

Przewodniczący Senatu
Uniwersytetu Rzeszowskiego

Prof. dr hab. Sylwester Czopek
Rektor